

Kuşların göçündeki ilahi sevk

Göç mevsimi geldiğinde semada büyük bir yolculuk başlar. Küçük kuşlar, arkalarında ne yol levhası ne pusula ne de harita olduğu hâlde binlerce kilometrelik mesafelere doğru kanat çırpar. Bazı türler kıtalar aşar, denizler geçer, çöllerin üzerinden uçar ve hiç görmediğimiz bir kararlılıkla hedeflerine ulaşır. Orta Avrupa leyleklerinin uzun göç yollarında günlük ortalama yüzlerce kilometreye yaklaşan mesafeler alabildiği, kutup sumrusu/deniz kırlangıcı gibi türlerin ise hayvanlar âlemindeki en uzun yıllık göçlerden birini yaptığı bilinmektedir.

Haritasız Bir Yolculuk

Şimdi insan kendini bu tablonun içine koysun. Size dünyanın öbür ucunda bir adres verilse; elinizde harita olmasa, pusula olmasa, yol levhası olmasa, telefon olmasa, kimseye sorma imkânınız bulunmasa... Böyle bir yolculuğu tamamlayabilir misiniz? İnsan, bazen büyük bir binanın içinde çıkış kapısını bulmakta zorlanırken, on binlerce kilometrelik bir seyahati şaşırmadan bitirmek nasıl mümkün olur?

Küçük Kuştaki Büyük Rehberlik

Peki insanın cihazsız yapamayacağı bu yolculuğu, küçük bir kuş nasıl yapıyor? Bilim, kuşların göç sırasında güneşten, yıldızlardan, yer şekillerinden, kokulardan ve dünyanın manyetik alanından istifade edebildiğini söylüyor. Yani kuşun bedenine, sıradan bir bakışla fark edemediğimiz çok hassas yön bulma sistemleri yerleştirilmiştir.

Mesele Akıl Değil, İlhamdır

Burada mesele kuşun insandan daha akıllı olması değildir. Çünkü kuş ne harita okur, ne coğrafya bilir, ne de dünya küresinin hesabını yapar. Fakat ona, yaşayacağı hayat için gerekli olan sevk verilmiştir. Biz buna içgüdü diyoruz, fitrat diyoruz; iman nazarıyla baktığımızda ise bunun adı ilhamdır. Yani o kuş, kendi aklıyla değil; kendisine yerleştirilen ilahi sevk ile yolunu bulur.

Tesadüf Yolu Gösteremez

Bir kuşun sadece kanat sahibi olması yetmez. Ne zaman yola çıkacağını bilmesi gerekir. Hangi yöne uçacağını bilmesi gerekir. Nerede duracağını, nerede besleneceğini, hangi rüzgârdan istifade edeceğini, hangi mevsimde geri döneceğini bilmesi gerekir. Eğer zamanlama yanlış olsa ölür. Yön yanlış olsa kaybolur. Enerji hesabı yanlış olsa yolda tükenir. Demek ki göç, sadece uçmak değildir; uçuşun arkasında zamanlama, yön bulma, enerji kullanımı ve hedefe varma gibi çok hassas bir düzen vardır.

Kuş küçüktür; fakat yaptığı iş büyüktür. Kanadı hafiftir; fakat omzuna yüklenen vazife ağırdır.

Aklı sınırlıdır; fakat yolculuğu insanı hayrete düşürecek kadar kusursuzdur. Öyleyse bu göç, kör tesadüfün eseri olamaz. Tesadüf adres bilmez, yön tayin etmez, mevsimi hesaplamaz, hedef göstermez. Semada süzülen her göçmen kuş, sessiz kanatlarıyla şu hakikati ilan eder: Beni yola çıkaran da, yolumu gösteren de, hedefime ulaştıran da sonsuz ilim, hikmet ve kudret sahibi olan Allah'tır.